

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Pidämme ehdottoman hyvänä, että jokaisen on jatkossa lajiteltava jätteet järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti. Se on perusedellytys EU:ssa asetettujen korkeiden kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi. Erilliskeräyksen minimitasosta säädettyä on kuitenkin tärkeää arvioida siitä saavutettavissa olevat hyödyt ja haitat. Kotitalouksien osuus kaikesta Suomessa syntyvästä jätteestä on pieni; vuonna 2023 sen osuus oli 1,3 prosenttia. Kauppojen ja julkisten toimistojen asiakasroskakorien jätesaanto tästä on käytännössä mitätön. Asiakasroskien erilliskeräysvelvoitteen kustannukset olisivat toimijoille kohtuuttomat.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Energiajäte sisältää paljon kuitu- ja muovipakkauksia, jotka yritysten tulisi jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteiden mukaisesti kerätä erillään. Energiajätteen keräyksen kieltäminen on tärkeää erityisesti muovipakkausten kierrätyksen lisäämiseksi ja kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Kiinteistönhaltijalle asetettava tiedottamisvelvollisuus jätteiden lajittelusta on erittäin tärkeä uudistus, sillä lajittelu jää suomalaisilta liian usein tekemättä, mikä vaikeuttaa yhdyskunta- ja muovipakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttamista. Kiinteistönhaltija on lähellä kotitalouksia, mikä tekee siitä tärkeän tietolähteen jätehuoltoon liittyen.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Jätehuoltopalveluiden tarjoaja on jätteen haltijan lähin ammattilainen, joka tuntee lainsäädännön vaatimukset jätteen synnyn ehkäisyn ja kierrätyksen osalta. Jätteen haltijat eivät näitä vaatimuksia useinkaan tunne. Tämän vuoksi on aivan olennaista, ettei palveluiden tarjoaja saa myydä muuta kuin säädösten ja määräysten mukaisia palveluita. Jätehuollon monimutkaistuessa on myös kohtuullista, että tarjottuun palveluun on sisällytettävä neuvontaa jätteiden erilliskeräyksestä ja lajittelusta.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

-

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Vaatus, jonka mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvottava suunnitelmallisesti hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle asetettujen erilliskeräysvelvoitteiden toteutumista, on erittäin kannatettava.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Toimet, joilla voidaan lisätä LVV:n mahdollisuuksia varmistaa, että kaikki tuottajavastuulliset yritykset, myös ulkomaiset etämyyjät, hoitavat lakisääteiset velvoitteensa, ovat lähtökohtaisesti erittäin tarpeellisia. Viranomaisilla on oltava riittävät keinot löytää vapaamatkustajat ja pakottaa heidät hoitamaan velvoitteensa. Muutoin markkina vääristyy ja kiristynvä tuottajavastuulainsäädäntö tuo jatkuvaa kilpailuetua vapaamatkustajille.

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Perusteluiden kappaleessa 5.1.1.3 viitataan Kiertotalouslakityöryhmän mietintöön ja sanotaan, että kiinteistöittäisen erilliskeräyksen laajentamisella tai aluekeräysverkoston merkittäväällä tihentämisellä on mahdollisesti ratkaiseva vaikutus lajitteluaktiivisuuteen. Työryhmän tuottajavastuujaoksessa käytiin useaan otteeseen keskustelua aiheesta, koska nykyiset tilastot eivät osoita kiinteistökeräyksen laajentamisen lisäävän lajitteluaktiivisuutta merkittävästi. Sen sijaan kiinteistökeräyksen laajentaminen lisää merkittävästi pakkausten tuottajavastuun kustannuksia

Tanskanen Juha-Heikki
Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy